

ת"פ 14171/08/21 - מדינת ישראל נגד ביק שרי חברה לניהול מסעדות בע"מ, רחל ניר

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ת"פ 14171-08-21

לפני: כבוד השופטת קרן כהן
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ישראל שניידרמן
נגד
הנאשמות 1. ביק שרי חברה לניהול מסעדות בע"מ
2. רחל ניר
ע"י ב"כ עו"ד איליה פרחומינק

גזר דין

1. **ביום 18.6.2023** הורשעה הנאשמת 1 על פי הודאת בעבירה של העסקת עובד זר בניגוד לסעיף 2(א)(1) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: **החוק** או **חוק עובדים זרים**) ואילו הנאשמת 2 הורשעה בהפרת החובה למנוע את ביצוע העבירה על ידי הנאשמת 1 בהתאם לסעיף 5 לחוק.

2. כל אחד מהצדדים טען לפניי לעונש שיש להשית במקרה זה, כפי שיפורט להלן.

2.1. **המאשימה** טענה כי הנאשמות הודו בעובדות כתב האישום בעבירות של העסקת עובד זר שלא כדין במשלח ידן ובהפרת אחריות נושא משרה. הקנס המקסימלי בעבירה של העסקת עובד זר שלא כדין במשלח יד הוא בסך 116,800 ₪ ובעבירה של אחריות נושא משרה הוא בסך 58,400 ₪. עבירות אלה פוגעות במדיניות ההגירה וההעסקה של עובדים זרים, במדיניות התעסוקה במדינה, בתנאי מסחר שוויוניים מול מעסיקים המקפידים על הוראות החוק ואף בזכויותיהם של העובדים הזרים. העובד הזר הועסק מיום 7.6.2017 ועד למועד הביקורת שנערכה ביום 14.5.2018, ללא אשרה בתוקף. עוד נטען כי ההיתר להעסקת עובדים זרים שהציגו הנאשמות אינו מתייחס לעובד הזר מושא כתב האישום כפי שעולה ממספר תעודת הזהות הנקוב בהיתר[1].

המאשימה ציינה כי מדובר באירוע אחד וכי מתחם הענישה ההולם לנאשמת 1 הוא בין 20,000 ₪ ל-40,000 ₪ ולנאשמת 2 הוא בין 10,000 ₪ ל-30,000 ₪.

במקרה זה נטען כי יש להשית על הנאשמת 1 קנס של 35,000 ₪ ועל הנאשמת 2 קנס בסכום של 20,000 ₪. נטען שזו לא עבירה ראשונה של הנאשמות ושהיא נעשתה במסגרת משלח ידן.

כמו כן, ביקשה המאשימה שהנאשמות יחתמו על התחייבות להימנע מביצוע העבירות שבהן הורשעו במשך שלוש שנים ממועד מתן גזר הדין.

עמוד 1

המאשימה הפנתה לפסיקות של בתי הדין בתיקים שונים[2].

2.2. **הנאשמות** טענו שאינן חולקות על חומרת העבירות אולם הוסיפו כי הודאתם בביצוע העבירות והימנעותם מניהול הליך משפטי ארוך מלמדת על הפנמה של חומרת המעשים. מדובר במקרה ישן משנת 2008 שבו היה לנאשמת 1 היתר להעסקת העובד הזר אולם לא הוסדרה האשרה בדרכונו. הנאשמת 1 הפסיקה את פעילותה במסעדה לפני זמן רב והעובד הזר מתגורר בישראל מתוקף הליך של חיים משותפים עם בת זוג ישראלית. לעובד הזר היה היתר לעבוד במועד הביקורת אולם אשרתו פגה קודם לכן. נטען כי עצם ההרשעה הפלילית מהווה הרתעה וענישה בפני עצמה ואף גורמת לנאשמות נזק מכיוון שהחלו להישאל על ידי הבנקים וספקים שונים על כתב האישום.

העבירות מושא כתב האישום הן עבירות מנהליות וגזרי הדין שניתנו במקרים דומים הטילו קנסות נמוכים יותר מהקנסות שמבקשת המאשימה להטיל עליהן.

הנאשמות הפנו לפסקי דין של בתי הדין האזוריים[3].

דין והכרעה

3. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 יש לגזור את עונשן של הנאשמות תוך מתן עדיפות לעקרון ההלימה. על פי עקרון זה העונש הראוי לנאשמות נגזר ממידת אשמתן ומחומרת מעשיהן כאמור בסעיף 40(ב) לחוק העונשין.

4. קיימים שלושה שלבים במנגנון גזירת העונש לפי תיקון 113. האחד, בחינה אם מדובר באירוע אחד או בכמה אירועים. השני, קביעת מתחם הענישה בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה. יצוין כי בשלב זה לא מובאות בחשבון נסיבותיהם האישיות של הנאשמים. השלישי, גזירת העונש המתאים לנאשמים בתוך המתחם שנקבע.

השלב הראשון - האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים?

5. אין מחלוקת בין הצדדים כי מדובר **באירוע אחד** של העסקת עובד זר ולא במספר אירועים.

השלב השני - קביעת מתחם הענישה

6. כאמור במסגרת מתחם הענישה יש ליתן משקל לחומרת העבירה של העסקת עובד זר שלא כדין והערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצועה.

אשר לעבירה של העסקת עובדים זרים שלא כדין נקבע על ידי בית הדין הארצי כי "**מדובר בעבירה חמורה, במיוחד כאשר העסקת עובדים זרים ללא היתר הופכת להיות בעיה חברתית ומוסרית. העסקת העובדים**

זרים, ללא היתר וללא הפיקוח של החוק ומשרד העבודה והרווחה המבטיח להם תנאי עבודה הוגנים, פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם 'עבודה זולה', אנו מצווים מכוח עקרונות הדמוקרטיה של מדינת ישראל ושל מורשת ישראל להעניק יחס הוגן לזר. לפיכך אין להטיל קנס סימלי או נמוך על המעסיק פועלים זרים ללא היתר מבלי שקיימים נימוקים מיוחדים..."[4].

מכאן, שבעת קביעת מתחם הענישה יש להביא בחשבון את הצורך ההרתעתי; את הפגיעה בעובדים הזרים בשל היעדר פיקוח על תנאי העסקתם; את הפגיעה במדיניות הכלכלית האוסרת על העסקת עובדים זרים ללא היתר, תוך פגיעה עקיפה בהיקף האבטלה ובעובדים הישראלים; את החשש שהמניע לביצוע העבירה הוא במקרים רבים כלכלי ולכן יש צורך בעונש כלכלי אפקטיבי; את הרצון להבטיח קיום בכבוד; את העובדה שעבירות על חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות וכי מחוקק המשנה סבר שקנס מנהלי בסכום של 5,000 ₪ לכל אחת מהעבירות הולם את חומרת העבירה ואמור להרתיע מביצועה.

7. בהתחשב באמור לעיל, ובמדיניות הענישה כפי העולה מגזרי הדין שניתנו על ידי בתי הדין האזוריים ובית הדין הארצי[5] ובעובדה שמדובר באירוע אחד ובעובד אחד, מתחם העונש ההולם בגין עבירה של העסקה ללא היתר כדין הוא בין כפל הקנס המינהלי ל-30% מהקנס הפלילי המקסימלי, דהיינו בין סכום של **10,000 ₪** לסכום של **35,040 ₪** (116,800 30% x).

כמו כן, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם לנושא משרה בגין הפרת החובה למנוע את ביצוע העבירה לפי סעיף 5 לחוק הוא בין סכום של **7,500 ₪** לסכום של **20,000 ₪**.

השלב השלישי - עונשן של הנאשמות הספציפיות

8. בבואי לגזור את דינן של הנאשמות, מצאתי לנכון לתת משקל לשיקולים הבאים:

האחד, מדובר בעבירה של העסקת עובד זר שנעשתה במסגרת עיסוקן של הנאשמות ושהמניע לביצועה היה כלכלי גרידא.

השני, העבירה שבוצעה היא עבירה חמורה שיש לרש. העובד הועסק פרק זמן ארוך של למעלה מאחד עשר חודשים והעסקתו ללא היתר פוגעת בו ובתנאי עבודתם של עובדים מקומיים הנאלצים להתחרות בשוק העבודה עם 'עבודה זולה'.

השלישי, הנאשמות הודו בעבירות המיוחסות להן והביעו חרטה, דבר המצביע על הפנמה של חומרת העבירה והערך החברתי שנפגע כתוצאה מהתנהגותן.

הרביעי, לנאשמות עבר פלילי אולם הנאשמת 1 סגרה את המסעדה כך שפוחת הסיכוי שיבצעו עבירות מסוג זה בשנית.

החמישי, הנאשמת 1 שילמה לעובד הזר את כל זכויותיו בגין תקופת העסקתו.

9. בהתחשב במכלול השיקולים ומתוך ראיית העיקרון המנחה של הלימה, שוכנעתי כי מוצדק במקרה זה להטיל על הנאשמות עונשים הנמצאים במתחם הענישה שנקבע, כפי שיפורט להלן.

9.1. **הנאשמת 1** תשלם קנס בסכום של **₪ 30,000** בגין העסקת עובד זר ללא היתר בניגוד לסעיף 2(א) לחוק עובדים זרים. הקנס ישולם ב-30 תשלומים שווים חודשיים ורצופים החל מיום 1.8.2023 ובכל 1 לחודש שלאחריו.

9.2. **הנאשמת 2** תשלם קנס בסכום של **₪ 18,000** בגין הפרת החובה למנוע את ביצוע העבירה של העסקת עובד זר ללא היתר בניגוד לסעיף 5 לחוק עובדים זרים. הסכום ישולם ב-20 תשלומים שווים חודשיים ורצופים החל מיום 1.9.2023 ובכל 1 לחודש שלאחריו.

10. הנאשמות יחתמו על התחייבות להימנע מביצוע עבירות דומות לפי חוק עובדים זרים לתקופה של שלוש שנים, שאם לא כן יוטל עליהן הקנס המירבי הקבוע בחוק, דהיינו על הנאשמת 1 קנס בסכום של 116,800 ₪ ועל הנאשמת 2 קנס בסכום של 58,400 ₪.

הנאשמות יגישו לבית הדין התחייבות חתומה **עד ליום 31.8.2023**.

11. בהתאם להסכמת הצדדים גזר הדין יישלח אליהם בדואר.

ניתן היום, כ"ג תמוז התשפ"ג, (12 יולי 2023), בהעדר הצדדים.

[1] מוצג נ/1.

[2] הע"ז (ב"ש) 6194-02-15 **מדינת ישראל נ' אדירם תעשיות מתכת בע"מ**, (13.5.2000); ע"פ (ארצי) 22084-05-11 **אביטל נ' מדינת ישראל**, (26.1.2012); ע"פ (ארצי) 24932-12-11 **ברהום נ' מדינת ישראל**, (17.10.2013); ע"פ (ארצי) 61440-02-19 **דגימים בע"מ נ' מדינת ישראל**, (11.10.2019); הע"ז (ת"א) 65216-12-19 **מדינת ישראל נ' גרנד קפה טורקיז בע"מ**, (3.4.2023); ע"פ (ארצי) 01-21-10705* **עוף גת**

בע"מ נ' מדינת ישראל, (31.10.2021); ע"פ (ארצי) 13931-05-22 מ.ד.א מטענים וסחר בע"מ נ' מדינת ישראל, (20.9.2022); ע"פ (ארצי) 12113-04-14 אחים ראשני בע"מ נ' מדינת ישראל, (12.3.2019); הע"ז (ת"א) 31617-05-19 מדינת ישראל נ' ג'נרל בילדינג י. שלום בע"מ, (3.1.2023); ת"פ (ת"א) 30215-06-21 מדינת ישראל נ' שמיסט, (3.1.2023); ת"פ (ב"ש) 40138-09-19 מדינת ישראל נ' נתן, (23.12.2019); ת"פ (ב"ש) 2040-11-18 מדינת ישראל נ' פולק, (25.9.2019).

[3] הע"ז (ת"א) 24625-02-17 מדינת ישראל נ' נורוזי, (4.12.2018); הע"ז (ת"א) 9427-01-18 מדינת ישראל נ' מעיין נ' אליאור בע"מ, (23.1.2019); הע"ז (ת"א) 35043-09-17 מדינת ישראל נ' נעמן, (14.11.2018); הע"ז (ת"א) 59503-12-16 מדינת ישראל נ' איברגימוב, (24.4.2018).

[4] ע"פ (ארצי) 1001/01 מדינת ישראל - ניסים, פד"ע ל"ח 145 (2002).

[5] ראו לדוגמא: ע"פ (ארצי) 22/10 מדינת ישראל - שוסטרמן, (11.11.2010); הע"ז (ארצי) 1649/08 מדינת ישראל - רייס, (24.6.2012).